

SPOLUPRÁČA NÁRODNEJ AGENTÚRY ISSN S VYDAVATEĽMI PERIODICKÝCH PUBLIKÁCIÍ

Národná agentúra ISSN je výkonný orgán systému ISSN (International Standard Serial Numbering) – medzinárodné štandardné číslovanie seriálov v Slovenskej republike. Od októbra 1997 pôsobí v Univerzitnej knižnici v Bratislave. Národná agentúra ISSN prideluje čísla ISSN periodickým publikáciám vychádzajúcim v Slovenskej republike. Pridelené číslo ISSN periodickú publikáciu jednoznačne identifikuje, a to nezávisle od krajiny vydania, jazyka či intervalu vychádzania. Používanie čísla ISSN uľahčuje prácu s periodikami knižničným pracovníkom, distribučným firmám a všetkým používateľom. Číslo ISSN prevzali tiež iné systémy, aby slúžilo na jednoznačné vyhľadávanie (napr. systém JASON – elektronické zaslanie článkov). Záznamy periodík s prideleným ISSN sa ukladajú do národnej bázy údajov ISSN a pravidelne sa zapracúvajú do celosvetovej bázy údajov periodických publikácií (register ISSN).

Používateľ systému ISSN na Slovensku dostáva zároveň s prideleným ISSN zdarma prepočet do kódu EAN/ISSN. Prepočet kódu sa poskytne na požiadanie aj na publikácie, ktorým sa ISSN pridelilo v minulosti. Kód EAN/ISSN (s prefixom 977) sa používa výhradne pre periodické publikácie a jeho používanie odporúča norma STN 770065 Systém EAN. Označovanie čiarovým kódom EAN/ISSN. Seriálové publikácie.

Oblasť pôsobnosti systému ISSN sa v poslednom období rozšírila o registráciu elektronických publikácií (elektronických časopisov a báz údajov), ktoré majú jednoznačne identifikovateľný názov a spĺňajú podmienku periodicity. Tým sa okrem samotnej identifikácie dostáva do popredia aj otázka zabezpečenia prístupu k týmto publikáciám. V súčasnosti sa pracuje na projekte ISSN/URN, ktorý tvorí podmienky na vyhľadávanie elektronických publikácií a umožní prístup k nim cez sieť (realizáciu projektu zabezpečuje Medzinárodné centrum ISSN v Paríži). Národná agentúra ISSN na Slovensku začala pridelať ISSN elektronickým časopisom roku 1998 a pokusne bázam údajov roku 1999.

Spolupráca národnej agentúry ISSN a vydavateľstiev periodických publikácií by sa mala začať hneď po zaregistrovaní tlačeneho periodika v zmysle Zák. č. 212/1997 Z. z. a prvé číslo nového periodika by už malo byť označené číslom systému ISSN. Záznam o časopise možno zaradiť do databázy až po predložení dôkazu o jeho existencii a uvedení čísla ISSN na obálke alebo v tiráži.

Mojím prvým námetom na spoluprácu je prosba smerujúca šéfredaktorom vydavateľstiev, aby si overili, či periodikum, ktoré vydávajú, má ISSN. Ak nie, stačí zavolať do agentúry alebo poslať e-mail (tel./fax 07/5443 3754, e-mail: issn@ulib.sk) a pracovníci agentúry číslo ISSN obratom pridelia. *Na pridelenie ISSN pre tlačенú publikáciu* je potrebný vyplnený formulár žiadosti, kópia registračného listu z Ministerstva kultúry SR, okresného alebo krajského úradu a jedno ukázkové číslo (prípadne kópia obálky, titulného listu a tiráže). Formulár žiadosti zašleme vydavateľovi poštou alebo faxom; možno ho tiež získať na URL adrese www.ulib.sk/issn/issn.htm.

Na pridelenie ISSN pre elektronický časopis je potrebná vyplnená žiadosť (nevyhnutne treba uviesť URL adresu elektronického časopisu). Elektronický časopis sa zaraďuje do bázy údajov až po uvedení ISSN na titulnej obrazovke alebo vo vydavateľských údajoch časopisu.

Spolupráca vydavateľstiev a národnej agentúry by sa však nemala začať a skončiť pridelením ISSN, ale mala by pretrvávajúť po celý čas vydávania periodika, a to najmä pokiaľ ide o zabezpečenie správneho uvádzania ISSN a oznamovanie zmien vo vydávaní.

Veľkú pozornosť treba venovať *správnemu uvádzaniu ISSN* na periodiku. V praxi sa stretávame s rôznymi podobami nesprávneho uvádzania ISSN. Uvádzanie čísla ISSN by mal zodpovedný pracovník vydavateľstva pravidelne kontrolovať v každom novom čísle periodika. Pri akýchkoľvek pochybnostiach o jeho správnosti sa treba obrátiť na Národnú agentúru ISSN.

Veľmi dôležité na udržovanie aktuálnosti záznamu je *oznamovanie všetkých zmien vo vydávaní periodika*. Taktiež je nutné zabezpečiť kontinuitu v prípade zmeny vydavateľa, teda odovzdať i podklady súvisiace s pridelením ISSN nástupcovi, ktorý pokračuje vo vydávaní určitého titulu. Ak sa názov titulu nezmení, ISSN ostáva rovnaké bez ohľadu na zmenu vydavateľa, periodicity, miesta vydania a pod. O nové ISSN je však nutné požiadať, ak publikácia vychádzajúca v istej forme (napr. v tlačenej) začne vychádzať v elektronickej, napr. ako elektronický časopis, a to i v prípade, že verzie vychádzajú pod rovnakým názvom.

Ak sa vydavateľ z určitého dôvodu rozhodne podstatne zmeniť názov periodika, je potrebné túto zmenu starostlivo zvážiť. Nový názov si vyžaduje nové ISSN, s výnimkou tzv. „drobných“ (napr. gramatických zmien). Z hľadiska kvalitného spracovania záznamu periodika treba v periodiku uvádzať všetky potrebné údaje v zmysle normy STN 010199 Vydavateľská úprava odborných časopisov (tlačené periodikum). V elektronickej publikácii odporúčame uvádzať ekvivalent obálky, resp. titulného listu, obsahu a tiráže tlačenej publikácie.

Okrem konzultácií, súvisiacich s pridelením ISSN pre klasické a elektronickej publikácie, poskytujú pracovníci národnej agentúry konzultačné a poradenské služby z problematiky systému ISSN a periodických publikácií (identifikácia publikácií, používanie čiarového kódu EAN/ISSN pre periodické publikácie, legislatívne zakotvenie tejto problematiky a pod.). Pre záujemcov z radov vydavateľov, vedeckých pracovníkov i ďalších používateľov sa poskytujú aj rešerše a informácie z bázy údajov ISSN.

Celá činnosť systému ISSN a národnej agentúry ISSN smeruje k čo najúplnejšiemu zachyteniu produkcie periodických publikácií a k tomu, aby sa používateľ dostal k spoľahlivým údajom o periodikách a k potenciálu informácií v nich obsiahnutých. Predpokladom na to je úzka spolupráca všetkých, ktorí pracujú v oblasti vytvárania, spracovania i sprístupňovania periodických publikácií.

PhDr. Beáta Katrincová,
Univerzitná knižnica v Bratislave

KALENDÁRIUM

Slovenský rozhlas začal od **1. 1. 2000** vysielat svoje programy na staniach Slovensko 1 a Rádio Devín **aj cez satelit**. Príjem týchto programov je však podmienený zakúpením špeciálneho digitálneho prijímača.

Valné zhromaždenie Kancelárie na overovanie nákladu tlače – ABC SR **14. 1. 2000** na žiadosť vydavateľov rozhodlo o **pozastavení projektu overovania predaného nákladu tlače**.

Združenie slovenských novinárov (ZSN) **25. 1. 2000** už po 6. raz udelilo novinárske **Ceny Ľudovíta Štúra za rok 1999**. Ocenenými boli Martin Petrenko (televízna tvorba), František Vnuk (publicistická tvorba), Ján M. Pinka (novinárska tvorba) a kolektív Rádía Hviezda FM (rozhlasová tvorba).

Predaj a distribúciu tlače vo vyše 1 000 novinových stánkoch Prvej novinovej spoločnosti na

celom území SR od **1. 2. 2000** zabezpečuje spoločnosť **Mediaprint Kapa**. Sieť stánkov na základe nájomnej zmluvy prevzala firma **KT Print**.

Rada SR pre rozhlasové a televízne vysielanie rozhodla **9. 2. 2000 o odňatí licencie spoločnosti Satel Media**, ktorá je prevádzkovateľom súkromnej televíznej stanice VTV. Toto rozhodnutie reaguje na porušenie paragrafu 15 zákona o prevádzkovaní rozhlasového a televízneho vysielania, podľa ktorého musí mať vysielateľ uzavretú zmluvu s jednotlivými ochrannými autorskými zväzmi. Konateľka spoločnosti Satel Media Tatiana Hledová predala 24. 2. 2000 svoj podiel firme Bankrot za korunu.

Dňa 10. 3. 2000 sa vo veľkej zasadačke Domu novinárov v Bratislave pod záštitou MEMO '98 diskutovalo o **pripravovaných mediálnych zákonoch**: o vysielaní a retransmisii, o Slovenskej televízii a Slovenskom rozhlase. Cieľom

stretnutia bolo rozvinúť odbornú diskusiu, ako aj posúdiť možnosti spoločného presadzovania transparentnosti, liberalizácie a ďalších legitímnych po-

žadaviek na obsah pripravovanej legislatívnej úpravy rozhlasového a televízneho vysielania.

-dv-

PONORTE SA DO INTERNETU

Slovensko

<http://www.zbierka.sk> je nová stránka, ktorá vychádza so súhlasom Ministerstva spravodlivosti SR a záujemcom ponúka Zbierku zákonov Slovenskej republiky. Stačí sa len zaregistrovať a potom bezplatne listovať v aktuálnych textoch prijatých zákonov.

Rada SR pre rozhlasové a televízne vysielanie sa prezentuje na internete novým vzhľadom a novou náplňou domovskej stránky na <http://www.rada-rtv.sk>. Poskytuje základné informácie o rade, o kancelárii rady, stručný prehľad mediálnej legislatívy, adresár vysielateľov rozhlasových a televíznych staníc, základné európske dokumenty v oblasti rozhlasového a televízneho vysielania. Dozviete sa tu i aktuality z činnosti rady, môžete si stiahnuť formuláre žiadostí o licenciu na rozhlasové a televízne vysielanie alebo vybrané časti zo správ o stave vysielania za rok 1998.

Mediapub live je názov www stránky <http://www.mediapub.sk>, ktorá je vlastne serverom pre živé vysielanie slovenských rozhlasových staníc cez internet. V súčasnosti ide o Rádio Nitra, Fun Radio, Rádio Lumen, Rock FM Rádio. V štádiu príprav je Rádio Koliba, Rádio Ragtime, Slovenský rozhlas a Rádio Forte.

Česko

IP Web Club je exkluzívne spoločenstvo ľudí, ktorí sa pohybujú na mediálnom trhu a zároveň dáva možnosť preniknúť do celej hĺbky aktuálnych údajov a informácií o mediálnej scéne v Českej republike. Na stránke <http://www.ip-praha.cz/register.htm> sa môžete po vyplnení príslušných formulárov zaregistrovať do klubu a prehŕňať sa v položkách Mediálny trh v Čechách, Web club, Televízia, Rozhlas, Tlač a Internet.

Asociácia prevádzkovateľov súkromného vysielania v Českej republike má 64 členov a svoju činnosť približuje na <http://www.apsv.cz>. Nájdete tu informá-

cie o APSV, jej stanov, informácie o rádiách, mediálnom zastúpení, mediaprojekte, kvartálnych prieskumoch a rôzne iné relevantné dokumenty spolu s odkazom na nový návrh zákona o prevádzkovaní rozhlasového a televízneho vysielania.

Zaujímavé informácie o Európskej únii pripravuje české ministerstvo zahraničných vecí na adrese <http://www.euroskop.cz/index.html>.

Zahranicie

ASJA je skratka americkej spoločnosti novinárov a spisovateľov, ktorá združuje nezávislých predstaviteľov tejto profesie. Bližšie informácie o tejto organizácii nájdete na adrese <http://www.asja.org>.

Rozsiahla stránka o médiách 21. storočia sa nachádza na adrese <http://www.architech.com/cpb/cpb.htm> a obsahuje položky: Tvarovanie demokratickej vízie, Politické otázky, Nové mediálne iniciatívy, Tlač, Právo na správu, Vysielanie, Vlastníctvo, Telekomunikácie a iné.

MEDIAUK sa na internete prezentuje ako najväčší mediálny slovník Veľkej Británie, rozdelený na 5 sekcií. V položke Televízia ponúka 121 liniek na televízne stanice, v položke Rozhlas je to 402 liniek na rozhlasové stanice, v položke Noviny 247 liniek na noviny a v položke Magazíny 250 liniek na on-line časopisy. V rámci položky Databáza práca si záujemcovia môžu hľadať prácu – okolo 14 000 liniek na miesta. Kliknite si <http://www.mediauk.com/directory>.

Cinemia sa pasuje za najväčší slovník filmu a médií na internete. Ponúka takmer 25 000 liniek a buduje sa od roku 1994. Presvedčíte sa na adrese <http://www.cinemia.org/>.

Zaujímavá stránka rakúskych vydavateľov tlače na adrese <http://www.voez.at> ponúka okrem základných právnych dokumentov združenia i rakúske mediálne dokumenty na stiahnutie, adresár tlače, informácie z mediálnej vedy a linky na partnerské pracoviská.

-dv-

BIBLIOGRAFIA**SÚPIS PRÁC PRACOVNÍKOV NÁRODNÉHO CENTRA
MEDIÁLNEJ KOMUNIKÁCIE ZA ROKY 1995–1999**

Súpis prináša zoznam publikácií (monografií, výskumných správ, zborníkov), neanotovaný prehľad štúdií, článkov, referátov, recenzií a iných príspevkov, ako aj špecializovaných bibliografií, ktoré dokumentujú publikačnú činnosť pracovníkov Novinárskeho študijného ústavu a od roku 1997 Národného centra mediálnej komunikácie za posledné päťročné obdobie. Tento súpis bezprostredne nadväzuje na predchádzajúce súpisy za roky 1955–1968, 1969–1979, 1980–1984, 1985–1989 a 1990–1994. Spolu s nimi tak vytvára obraz o vedeckovýskumnej produkcii pracovníkov Národného centra mediálnej komunikácie za obdobie štyridsiatich piatich rokov jeho trvania.

**Monografie
Správy z výskumov
Zborníky****ADRESÁR**

Adresár periodík a vydavateľov Slovenskej republiky 1995

Bratislava, NŠÚ 1995. 378 s.

Obsahuje údaje o 518 slovenských ústredne registrovaných a 352 regionálnych periodikách.

Publikácia obsahuje aj zoznam vydavateľov a vydavateľstiev periodík, adresár prevádzkovateľov rozhlasového a televízneho vysielania, ďalších inštitúcií v oblasti masovej komunikácie, reklamných agentúr a vydavateľstiev neperiodickej tlače.

Adresár médií Slovenskej republiky 1996

Bratislava, NŠÚ 1996. 373 s.

Obsahuje údaje o 539 slovenských ústredne registrovaných a 365 regionálnych periodikách.

Publikácia obsahuje aj zoznam vydavateľov a vydavateľstiev periodík, adresár prevádzkovateľov rozhlasového a televízneho vysielania, ďalších inštitúcií v oblasti masovej komunikácie a reklamných agentúr.

Adresár médií Slovenskej republiky 1997

Bratislava, NCMK 1997. 402 s.

Obsahuje aktuálne údaje o 922 ústredných a regionálnych periodikách, zoznam vydavateľov a vydavateľstiev periodickej tlače, údaje o prevádzkovateľoch rozhlasového a televízneho vysielania, adresár inštitúcií pôsobiacich v oblasti masovej komunikácie, vybraných reklamných agentúr a abecedný zoznam všetkých titulov.

Adresár médií SR 1998

Bratislava, NCMK 1998. 488 s.

Takmer 500-stranová publikácia obsahuje aktuálne údaje o 1 043 ústredných a regionálnych periodikách, zoznam vydavateľov a vydavateľstiev periodickej tlače, údaje o prevádzkovateľoch rozhlasového a televízneho vysielania, adresár inštitúcií pôsobiacich v oblasti masovej komunikácie, vybraných reklamných agentúr a abecedný zoznam všetkých titulov.

Adresár médií Slovenskej republiky 1999

Bratislava, NCMK 1999. 567 s.

Publikácia obsahuje aktuálne údaje o 1 101 ústredných a regionálnych periodikách, zoznam vydavateľov a vydavateľstiev periodickej tlače, údaje o prevádzkovateľoch rozhlasového a televízneho vysielania, adresár mediálnych inštitúcií, vybraných reklamných agentúr a abecedný register periodickej tlače.

BENKOVIČOVÁ, Dana

BENKOVIČOVÁ, D. – BREČKA, S. – TUŠER, A.

Regionálne a lokálne médiá na Slovensku

Bratislava, NCMK 1997. 122 s.

Pozri BREČKA, S. – BENKOVIČOVÁ, D. – TUŠER, A.

BENKOVIČOVÁ, D. – BREČKA, S.

Káblová a satelitná televízia na Slovensku a v Bratislave

Bratislava, NCMK 1998. 25 s.

Pozri BREČKA, S. – BENKOVIČOVÁ, D.

BENKOVIČOVÁ, D. – BREČKA, S. – TUŠER, A.

Regionálne a lokálne médiá na Slovensku

Bratislava, NCMK 1998. 90 s.

Pozri BREČKA, S. – BENKOVIČOVÁ, D. – TUŠER, A.

Spracovala Mgr. Terézia Kamenická,
Mediálne informačné centrum, Bratislava.

(Pokračovanie súpisu prác nájdete na adrese www.micsk.sk alebo v redakcii Otázok žurnalistiky.)